

Prověрка "pevné latky" - zadání

3.118 Drát délky 2 m o obsahu průřezu $4 \cdot 10^{-6} \text{ m}^2$ je napínán silou o velikosti 800 N, přičemž se prodlouží o $2 \cdot 10^{-3} \text{ m}$. Deformace je pružná. Určete a) normálové napětí drátu, b) relativní prodloužení drátu, c) modul pružnosti v tahu materiálu, z něhož je drát zhotoven.

3.119 Určete relativní prodloužení drátu z materiálu o modulu pružnosti $2 \cdot 10^{11} \text{ Pa}$ při normálovém napětí $5 \cdot 10^9 \text{ Pa}$. Výsledek vyjádřete i v procentech.

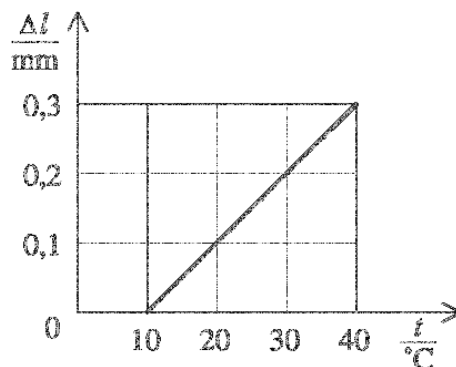
3.120 Měděný drát o délce 2 m a obsahu průřezu 3 mm^2 byl zatížen silou o velikosti 90 N a prodloužil se o 0,5 mm. Určete modul pružnosti v tahu mědi.

3.121 Těžní klec o hmotnosti 10 tun je spouštěna na ocelovém laně o obsahu průřezu 8 cm^2 . Vypočtete prodloužení lana způsobené těžní klecí, jestliže se z bubnu s navinutým lanem odvinulo 400 m lana. Modul pružnosti v tahu lana je $2,2 \cdot 10^{11} \text{ Pa}$. Prodloužení způsobené vlastní tíhou lana neuvažujte.

3.122 Jak velkou silou je napínána ocelová struna klavíru o poloměru 0,32 mm a délce 0,65 m, jestliže se při napínání prodloužila o 4,5 mm? Modul pružnosti v tahu struny je 220 GPa.

3.125 Měděné vedení troleje tramvaje má v zimě při teplotě -10°C délku 50 m. O kolik se zvětší délka tohoto vedení v létě, kdy teplota vystoupí na 30°C ? Teplotní součinitel délkové roztažnosti mědi je $17 \cdot 10^{-6} \text{ K}^{-1}$.

3.126 Při měření teplotního součinitele délkové roztažnosti byla použita tyč o délce 0,5 m. Hodnoty prodloužení v závislosti na teplotě jsou znázorněny na obr. 3-126 [3-10]. Jakou hodnotu má teplotní součinitel délkové roztažnosti tyče?

Obr. 3-126

3.127 Modul pružnosti v tahu oceli je $2,2 \cdot 10^{11} \text{ Pa}$, teplotní součinitel délkové roztažnosti je $12 \cdot 10^{-6} \text{ K}^{-1}$. Jakým normálovým napětím bychom museli působit na ocelovou tyč, aby se prodloužila o stejnou délku jako při zahřátí z 0°C na 60°C ?

3.128 Jak velkou silou musíme působit na mosaznou tyč o obsahu průřezu 4 cm^2 , aby se prodloužila o stejnou délku, o jakou se prodlouží při zahřátí o 2°C ? Modul pružnosti v tahu mosazi je 100 GPa, teplotní součinitel délkové roztažnosti je $19 \cdot 10^{-6} \text{ K}^{-1}$.

3.129 Ocelová tyč o obsahu průřezu 10 cm^2 se dotýká oběma konci dvou masivních ocelových desek, kolmých k tyči. Jak velkou silou tlačí tyč na desky, zvýší-li se teplota o 15°C ? Teplotní součinitel délkové roztažnosti oceli je $12 \cdot 10^{-6} \text{ K}^{-1}$, modul pružnosti v tahu je $2 \cdot 10^{11} \text{ Pa}$.

3.130 Měděný válec má při teplotě 15°C poloměr podstavy 0,3 m, výšku 0,4 m. Válec zahřejeme na teplotu 65°C . Určete, o kolik se zvětší a) plošný obsah jeho podstavy, b) jeho objem. Teplotní součinitel délkové roztažnosti mědi je $17 \cdot 10^{-6} \text{ K}^{-1}$.

3.131 O kolik procent se zvětší objem měděného tělesa při zahřátí z teploty 18°C na teplotu 150°C ? Teplotní součinitel délkové roztažnosti mědi je $17 \cdot 10^{-6} \text{ K}^{-1}$.

3.132 Hliníková tyč má při teplotě 10°C délku 2,0 m, objem $5,0 \cdot 10^{-3} \text{ m}^3$ a hustotu $2700 \text{ kg} \cdot \text{m}^{-3}$. Teplotní součinitel délkové roztažnosti hliníku je $24 \cdot 10^{-6} \text{ K}^{-1}$. Tyč zahřejeme na teplotu 60°C . Určete a) o jakou délku se tyč prodlouží, b) o kolik se zvětší objem tyče, c) jakou hustotu má tyč při teplotě 60°C .